ГОЛОС
ТИЖНЕВИК

Львів 15 серпня 1937
Рік I. Ч. 31.

Передплата:
(в краю, ЧСР, Австрії й Ромунії) місячно 60 гр., чвертьрічно зл. 1·60, піврічно зл. 3·—, річно зл. 5·50. В інших краях піврічна передплата 1 амер. доляр, річно 2 амер. доляри, або їх рівновартість у валюті даної держави.

Ціна 15 гр.

Адреса: „ГОЛОС“ Львів, Міцкевича ч. II.

САНЧО-ПАНЦИ ЛЮДОВО ФРОНТІВСТВА

У наших замітках „З життя і преси“ в 29.-30. ч. „Голосу“ про „Іванів з „людового фронту“, шабесгоїв і штубаків“ навели ми кілька фактів пропаганди духового людовофронтівства, що їй на послуги стають вже, не кажемо всякі „Громголоси“, але й деякі редактори із „офіційних“, „національних“ українських щоденників.

Наведені факти декого трішки подратували, дехто ж пророчисто мовчить. Подратовані спромоглися навіть на відповідь в „Новому Часі“ про ...„русинське донкіхотство“ „Голосу“, який „боронить безнадійної позиції“. І ще наші твердження про „Іванів“ з „людового фронту“ і їх людофронтівські пророцтва й думки називає „Новий Час“ ...„дивовижними обвинуваченнями противника в... „людовофронтівстві“.

Що ж як донкіхотство — то донкіхотство. Випиратися його не хочемо й не будемо. Воліємо боронити „безнадійних позицій“ і називати речі по імени завжди й усюди, де тільки цього треба. А воно конечне сьогодні більш як колинебудь.

ЛЮДОВОФРОНТІВСЬКА КРУЦІЯТА.

Живемо ж у переломових часах. В кожній майже країні народжується, кристалізується в боротьбі із старим ліберал-демократичним світом і з усякими інтернаціоналами — нова могутня течія: націоналізм. В деяких країнах націоналізм прийшов уже до влади і впорядковує й веде життя нації по своїй волі. В деяких же країнах, як в Еспанії, Франції, Бельгії, Австрії й інших — він змагається ще, нераз у кривавому зударі, з різними ворожими течіями за своє власне обличчя, за свій власний характер, що мусять виходити й основуватися на традиції, історичному післанництві і духових цінностях і прикметах даної нації. Немає бо якогось інтернаціоналу націоналізмів, отієї гидри фашизму, якою страшать усіх міжнародні й наські людовофронтівці. Є тільки націоналізм український, німецький, італійський, французький, бельгійський й інші.

І цікаво, що в той же час — із зростом націоналізму в різних країнах йде шалена атака чинників загрожених у своєму існуванні: большевизму (комінтерну й компартії), міжнародного жидівства, масонерії, соціялізму усяких відтінків, пацифістів і т. д. У свою круціяту, у свій „хресний похід“ проти націоналізму намагаються втягнути оті чинники навіть католицьку церкву. Притому не цураються вони ніякого засобу, не завагаються перед ніякою провокацією, перед ніякою брехнею — щоб тільки „скомпромітувати“ націоналізм, його провідних людей, а з тим і його ідею.

Ота, назвім одним словом, людовофронтівська круціята дуже, ніби за якимсь міцним товчком, посилилася в останньому часі. Наче за паличкою якогось укритого режисера, ніби відірвано, без зв'язку, в тій чи другій країні — але всюди де зростає в силу націоналістичний рух — починаються різні протинаціоналістичні „кампанії“.

„ПОЛАМАНІ КОСТІ“... ДЕГРЕЛЛЯ.

Візьмім для прикладу невеличку — соціялістичну сьогодні — Бельгію. Молодому Деґрелеві — провідникові „Рексу“ — однієї з бельгійських націоналістичних організацій — довелося видержати в останньому часі чимало атак й ударів і від соціялістів і міжнародного людовофронтівства і від... Церкви. Ще не прогула справа останніх виборів у Бельгії і несамовитої кампанії бельгійських соціялістів і католиків під проводом Ван Зелянда проти Деґрелля, як люксембурський щоденник „Новий Час“ почав публікувати „автентичні“ документи про співпрацю (шпигунську!) Деґрелля з... націонал-соціялістами. „Документи“ виявилися фальшивими, їх автори пішли до в'язниці — але світова людовофронтівська преса, а за нею й наські Івани з „Нового Часу“ і „Громголосу“ „викінчили“ Деґрелля, чи пак „поломили кості“ йому, як це висловився соковито в одному місці „Новий Час“. Бо — треба підчеркнути — ота наська преса використовує сквапливо кожний факт такого чи іншого „скандалу“ і „провалу“ отого чи другого націоналістичного провідника, зате ж зправила не подає майже ніколи, чим ота „тяжка компромітація“ скінчиться. А тимчасом, не зважаючи на „поломані“ в уяві новочасівських й інших людовофронтівців кості, популярність Деґрелля і його рух далі росте, кріпшає і добуває все більше значення і прихильників. Що більше! — виявляється, що всі оті „чисті“ соціялісти Ван Зелянди, покровителі й ідеали наських людовофронтівців, радикалів і уесдупців, не мають уже таких то чистих рук. Деякі часописи подали в останніх днях, що супротивник Деґрелля Ван Зелянд опріч своєї платні премієра (в сумі 90 тисяч бельґ. франків) „резервував“ собі ще „на всякий випадок“ становище віцегубернатора Бельгійського Банку із 750 тисячами бельґ. фр. річної пенсії і, що від 1935. р. виплачено йому безправно щось около 2,240 тисяч бельґ. франків!

Це вже не якісь там ревеляції газетних писак. Правду цих фактів підтвердив бельгійський суд на розправі проти Бельгійського Банку, проводу католицької партії (яка виключила свойого члена кол. міністра Сапа за виявлення цих фактів) і посла Бодарта за зневагу Сапа. Але тієї правди ви даремне шукатитимете хочби в українських щоденниках. Санчо-панци людовофронтівства з такого чи іншого „Нов. Часу“ ховають цю правду під зелене сукно своїх столиків, а читачів „вщасливляюють“ своєю „поліцією в ролі мамки лицарів без змази“...

НЕ МОРРА — А ТАКИ ІВАН!

І тому розуміємо дуже добре, чому у своїй „відповіді“ „Новий Час“ не згадав уже ні словом Деґрелля. Чому так поквапки вхопився вже тільки „ревеляцій“, „яскравого французького націоналіста“ Тардіє, що донедавна чомусь співпрацював з де ля Роком, хоч і знав — як це впевняє п. І. В., — що де ля Рока „аліментувала дефензива з гадючих фондів“... Не врятує від нашого закиду в людовофронтівстві п. І. В. навіть „яскраво націоналістична“ „Аксіон Францез“, на яку він надаремне покликується. Ні Морра в „Аксіон Францез“, ні „Шок“ ні „Ліберте“, ні „Жур“ не писали про „поліційні пипки“, „кумування поліції“, „гадючі фонди“ (і т. далі, в такому стилі!). Так писав тільки п. І. В. в „Новому Часі“, так писали людовофронтівці з „Громголосу“, таким сосом підливала ревеляції французьких націоналістичних газет жидівська й людофронтівська преса. Проти такого розперезаного, рутенського людовофронтівства виступали ми в „Голосі“, пишучи, що „такі статті ні чести українцям, ні українській журналістиці не принесуть“...

ЕТИКА САНЧО-ПАНЦІВ.

Але Санчо-панци людовофронтівства на тому не обмежуються. Вони намагаються впевнити і переконати всіх і вся, що „ревеляції“ про Деґрелля і потому про де ля Рока вийшли „з правих кол“. Так ніби сьогодні це має яке значення! Ніби сьогодні така кампанія не може вийти навіть з ультра-правих кругів. Ніби немає нікого, що не злорадствував би з такої „кампанії“ проти націоналізму, не ликував би з того, що завжди можна виґортати каштани з жару чужими руками! Але про те, що інколи буває й інакше — Санчопанци мовчать. Це така їх тактика. Це така етика різної масти соціялістів закидувати комусь через провокаторів і конфідентів продажність, а коли прийде дати доказ правді — мовчати, тікати й... перепрошувати.

ЯК НЕ БРЕХНЕЮ ТО ЗАРАЗОЮ.

Але не тільки наклепами, фальшивими документами і тим подібними „ревеляціями“ послуговуються круціятори проти націоналізму і їх Санчо-панци. Оце ж уже більш року змагається націоналістична Еспанія з московською й міжнародньою комуною. На кличах еспанських карлістів „Бог і Батьківщина“, наче на граніті Альказару ломиться удар совєтських танків, армат і бомб. І немає сили зламати отих кличів, завзяття національних армій ген. Франко. Але від чого Москва! Якийсь таємничий москвин винаймає за гроші двох французів, щоб вони перенесли заразу — бактерії тифу і сплячки в запілля армій ген. Франка. Справа видається. Винаймлені французи стають перед воєнним еспанським судом — признаються до всього. Їх засуджують на смерть.

Чи з того приводу, якийсь наський „національний щоденник“ написав статтю, з'ясував українцям отой ехидний задум Москви? Ні! Панове з „Нового Часу“ воліють „громити“ де ля Років і Деґреллів, панове ж з „Діла“ пропагувати Есперанто й писати про „кривду“ (так!) Радеків, жидків-провокаторів з московських процесів! І разом з „Українськими Вістями“ годувати громадянство московськими „ревеляціями“ жидка Басехеса і тим подібним.

Й У ВИСЛІДІ...

І коли отаким людовофронтівським хламом „просвіщає“ наська преса громадянство — коли „провідні органи“ нашої громадської думки стають тубами і трибунами для Санчо-панців людовофронтівства — то чи ж треба дивуватися всьому тому, що діється серед поцейбічного громадянства. Що люди, не тільки сірі, але й провідні не знають на чому стати! Що ніхто не знає, де починається українська політика, а де кінчаться впливи різних мафій, клік і законспірованих осібняків. Що „авторитетами“ в „офіційній“ політиці стають жидки. Що на оболонях і загумінках (де їм уже до „диких Піль“!) нашого життя появляється все більше „лицарів“ (ще й до того України!) із закритою прилбицею — що не знати кому й чому служать. Що єдиною зброєю різних об'єднань і фронтів єдности це — сплетня, брехня, наклепи і провокації. Що є хтось, кому залежить на тому, щоб духове людовофронтівство розкладало нашого національного духа, його готовість й організованість нашого життя. Що і в нас Санчо-панци людовофронтівства ненавистю й досадою дишуть передовсім проти націоналізму, його ідеї й визнавців, проти того всього, що хоче дати нову форму й новий зміст життю. Що... Але хай уже буде три точки і місце порожнє далі!

Б. Кравців.

ІЗ ПОЖОВКЛИХ СТОРІНОК

Із книжки: Dr. Iwan Franko, Nieco o stosunkach polsko-ruskich. Lwów, 1895.[1])

ПРО ДЕМОКРАТІЮ Й ЛІБЕРАЛІЗМ.

„Не вистачає мені теж демократизм і лібералізм, який від кінця 18. віку прекрасні теоретичні кличі „свободи, рівности і братерства“ потрапив виповнити змістом повним суперечностей, спроневірення, бруду, собківства й фалшу, і який теж у нас в Галичині представляється, наче дичка буйна листям і навіть багата на цвіт, але зовсім таки позбавлена овочів. Не вистачає мені той демократизм головним чином тому, що він дивно схильний на засадничі уступки і, що він при сповидній постійності доктрини любить сходити невпинно з простої дороги. І ще не вистачає він мені з огляду на свою охоту засклеплюватися в рямцях тихої бюрової праці і сумирних бюрократичних ідеалів“. (ст. 19).

ПРО ТИХ, ЩО НІ ЗИМНІ, НІ ГАРЯЧІ“.

„Що різні т. зв. помірковані програми не здобудуть в мені прихильника, того не потребую довго доказувати. Я прихильник поміркування, але тільки в засобах, ніколи ж в самій справі, там де поміркування це половинчастість цілей, ампутовання ідеалів, або що гірше, де воно замасковує недостачу тривких принципів, або недостачу захоплення для справи, що її визнано конечною і святою. І коли через людську неміч я мав би згрішити, то волів би я згрішити вже надміром захоплення, недостачею поміркування в словах і ділах, ніж тією сповидною мудрістю поміркування, що ні зимне, ні гаряче, про яке ж сказав Христос: „Через те, що ти не був ні зимним, ні гарячим, тому то й виплюють тебе уста мої“. (ст. 20).

ФРАНКО Й РАДИКАЛИ.

„Помиляється теж п. Романовіч (опонент Франка), називаючи мене шефом руських радикалів. Справді зараховую себе до руської радикальної партії, належу до її засновників, брав я участь у випрацюванню її програми, а й дальший зріст і розвиток тієї партії завжди лежав і лежить мені на серці, але з сучасною партійною організацією тієї партії в'яжуть мене дуже відірвані й нечисленні узли, шефом же партії я ніколи не був і не є“. (ст. 33).

*) Уривки подаємо в дослівному перекладі.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ВИСОКОПОВАЖАНИЙ ПАНЕ РЕДАКТОРЕ!

В „Гром. Голосі“ ч. 28. з дня 24. липня, появилося звідомлення про мій присуд. Радикали повіту в звідомленнях з судових розправ не можуть позбутися своєї тактики брехні і наклепів. Знаю, що вони ніколи не поміщують спростувань. Тому прошу не відмовити мені помістити в своїм часописі таке вияснення:

Неправдою є, що я дістав місяць арешту за клевету, неправдою є, що я говорив про др. Дм. Ладику, що він „явно тримає з жидами, та ширить між селянами комуну, неправдою є, що я на судовій розправі викручувався як міг“. Такою вкінці неправдою є, що я заанґажований в організуванню дашкевичівських Лугів в Тернопільщині.

Правдою натомісць є, що я дістав місяць арешту, за те що, в своїх рефератах доказуючи, що соціялізм є передшкіллям комунізму, наводив слова Др. Дм. Ладики висказані до комуніста в тюрмі: „Ми ніби з Вами воюємо, але прийде час, що ми підемо з вами“. Завжди я заявляв, що це було друковане в „Дешевій Книжці“, „Хто такий радикали“ і ці слова не були і досі не є заперечені Др. Дм. Ладикою.

До того всього я на судовій розправі не викручувався, а заперечив фальшиві зізнання свідків радикалів.

Запитую з цього місця Гром-Голосівців чому вони у звідомленню про присуд не подали, за що запав цей присуд. Напевно було б менше приємно їх читачам-селянам. перечитати, що Др. Ладика не заперечив (вже рік) того, що про нього пишуть інші видавництва, як те, що він сказав до комуніста:

...„Прийде час, що ми підемо з вами“.

З нац. привітом
ЯРОСЛАВ ЛОГИН.

Тернопіль 2. VIII. 1937.

З життя і преси

І зновуж про ‚хвити‘, людовофронтівський душок і жидків

ПАТЕНТОВАНІ ЖУРНАЛІСТИ І ЇХ „ХВИТИ“.

На порушені нами справи в останньому числі „відгукнувся“ тільки темпераментний Санчо Панца з „Нового Часу“. Частинну відповідь дали ми йому в передовій статті. На цьому місці, щоб краще схарактеризувати деяких панів з „Н. Ч.“, хочемо подати яскравий приклад, якими методами послуговуються вони, оті патентовані журналісти. У своїх замітках ми писали виразно, що „не думаємо й не маємо найменшої охоти боронити пана де ля Рока“. П. І. В., замісць боронитися проти конкретних закидів, у цілій своїй „відповіді“ хоче вмовити в читачів „Н. Часу“, що „Голос“ намагається б о р о н и т и п. де ля Рока, і навіть називає це смішним і жалюгідним донкіхотством. „Де кум, а де коровай“ — пане І. В. І як називаються такі „хвити“ чи пак „ґрифи“ в журналістиці? Це Ви повинні би знати! Адже кажуть вчилися ви в „німецьких школах“... А може з тієї науки забули уже й читати по-українськи? І залишились тільки галицьким Паньком-хитруном?

ЛЮДОВОФРОНТІВСЬКИЙ „ДУШОК“.

Те, що ми писали про ширення „Новим Часом“ усяких більше й менше виразних людовофронтівських поглядів і думок не таке вже дуже безосновне. Недільне число „Нового Часу“ з 9. серпня принесло нову „цвіточку“ — статтю паризького кореспондента „Н. Ч.“ п. П. Сомчинського п. з. „Уряд Шотана при праці“ повну похвал для діяльности отого людовофронтівського уряду № 2. Читаємо там про сьогоднішні „симпатії у Франції до „Народнього (!) Фронту“, про прекрасні соціяльні реформи і благодаті Блюма й Шотана, про „патріотичне наставлення цього уряду“, що „уряд „Народнього Фронту“ працює над зближенням Франції з Ватиканом“ і, що (подумайте!) ...„Фальшиві є твердження про „комуністичний“ характер його“.

Читаєте і — пригадуєте: це так уже хтось писав і пише. Це так пишуть про „реформи“ Блюма й Шотана усі жидівські і людовофронтівські часописи. Достоменно теж саме писали оце недавно жидівські „Вядомосці Літерацке“ з Варшави. Тепер пише так під одну дудку й „Новий Час“

Хто такий входить до отого людовофронтівського уряду Шотана подаємо на іншому місці. Майже усі його міністри — масони. Сам Шотан і багато з його міністрів були колись замішані в різні темні грошові афери повоєнної Франції. Політику його, як це і стверджує п. Сомчинський, піддержують і французькі комуністи (що більше п. С. в п е в н я є, що вони „фактично відмовилися н а с ь о г о д н і від соціяльної революції“.) Національним вихованням Франції відає сьогодні міністр цього ж уряду, масон, що назвав колись національний прапор Франції „ганчіркою“.. .Усі справжні французькі патріоти, говорять сьогодні ясно й виразно ,що „Людовий Фронт“ веде Францію до руїни...

В той же час „Новий Час“ розхвалює уряд Шотана і навіть твердить, що це „уряд сьогоднішньої більшости громадянства Франції“... Значить в редакційних льокалях п. І. В. й ін. загніздився таки надобре людовофронтівський душок. Цьому не можна й дуже дивуватися, коли зважити, що поруч панів І. В. працюють там і заприсяжені радикали. Зрештою і сам п. Сомчинський, оскільки нам відомо, це довголітній член КПЗУ.

А ДЕХТО НАБРАВ ВОДИ В РОТ...

Наші ж замітки про есперанто й жидів „Діло“ проковтнуло мовчки. Цьому теж не дивуємося — це його відома й випробувана тактика...

Що ж до цьогорічного конґресу есперантистів, що його прапаґувало „Діло“, — то він уже розпочався. „Діло“ ще не подало про нього ніяких звідомлень, за те ж дуже обширні звіти друкує жидівська преса. Головні організатори цього конґресу жиди — Вейнштайнувна і Люблінер. Характер цього конґресу й есперанто з'ясовують як не можна краще самі таки жиди. Жидівський „Наш Пшеґльонд“ (з 8. серпня) пише зовсім виразно, що

„Після знесення мовної баріери (!) зникають усі зовнішні прикмети, що їх охітно приписуємо різним націям“.

„Через есперанто унагляднюється зовсім очевидно недоречність ненависти одного народу супроти другого“.

„Есперантський Ормузд (бог світла! — р.) переможе націстичного Арімана“ (бог темряви — р.)!

Знову ж жидівський „естет“ і критик називає створення Есперанто „великою революцією“.

Цих кілька цитатів стверджує наглядно, що таке Есперанто і його цілі. Організатори конґресу постаралися тому ж, щоб по змозі усе те законспірувати. Советські есперантисти не явилися. Конґрес почався зложенням цвітів на могилі „невідомого вояка“ у Варшаві і навіть богослуженнями. Проте ж ні наради, ні конґресові врочистості не змогли затушувати справжніх цілей, й обличчя есперантського руху. „Наш Пшеґльонд“ (з 9. серпня) пише, що „наявним було переможення несуттєвих (так! — р.) різниць між народностями“. Якийсь мурин лепетав, що його серце вже не червоне, але зелене від ...коліру есперанта. Жид Лейзеровіч „виражав“ надію, що „майбутає буде сприятливіше для жидів“ і, що жиди бачуть в Есперанто „одну з підйом поступу й демократії“. Вітав конґрес і відомий комунофіл Жіль Ромен.

Не забракло між цими голосами і привіту галицьких руснаків. Якийсь невідомий покищо з прізвища „пшедставіцель есперантистуф-українцуф“ запевнював усіх і вся про „позитивне відношення українців до справи міжнародньої мови“ й жалував, що не може вітати конґресу від своєї держави! (див. „Н. Пшеґльонд“ з 9. 8. ц. р.).

Не маємо покищо ніяких українських звідомлень про цю участь українських есперантистів“ в цьогорічному конґресі. Проте ж дуже цікаво було б знати д е, х т о і к о л и у п о в а ж н и в цього „пшедставіцеля“ говорити в імени українців і запевнювати когось про їх „позитивне відношення“ до есперанто.

Знаючи наських рутенців можна сподіватися що воно було так справді. Адже, кажуть, один з галицьких учених, заїхавши колись до Берліна і під'ївши собі в реставрації, дякував потому кельнерові „в імені українського народу“ за ввічливе й обильне вгощення його..

А ВСЕ ЧЕРЕЗ ЖИДКА.

Є собі у Варшаві такий „всевідущий“ жидок-публіцист Бернард Зінґер (підписується„ Реґніс“). Любить встромити свого-носа всюди, де треба й не треба й потому пописуватись своїми „ревеляціями“ і „інформаціями“. Так і тепер надрукував він у жид. часописах статтю п. з. „Українці на роздоріжжі“, в якій описує якто на соймових засіданнях у Варшаві ундівські посли „нервово крутяться“, проходжуються „від буфету до клюбу“, шукають прем'єра і т. д. Переповідає історію „нормалізації“, конфлікт „Діла“ з УНДО-м, важку ситуацію нормалізації, заведені ундівські надії і тим подібне.

Передрукували ці ревеляції зараз же такі щоденники, як „Новий Час“ а за ним і „Діло“. Останнє додало коментар, що Зинґер „чував, що десь дзвонять але не бачив дзвону“ й обіцяло, котрийсь там раз із черги, з'ясувати „своє становище до всіх актуальних питань української політики настільки ясно, щоб (...) ніхто не мав ніяких сумнівів“.

Але ці ревеляції жидка Зинґера стали „каменем преткновенія“ між УНДОМ і „Ділом“. Одинокий сьогодні офіціоз УНДА „Свобода“ (з 8. серпня) надрукував ні більше ні менше, що „ціла стаття (Р. Зинґера — р.) є інспірована знаними нам „найвидатнішими українськими патріотами“, які з чисто особистих мотивів ображеної амбіції намагаються підірвати авторитет теперішнього голови УНДА при допомозі (...) жидівського журналіста. І тому нічого дивного, що „Діло“, яке переходово найшлось під „опікою“ одної родини (це мов натяк в бік панства Рудницьких! — р.) з поспіхом передрукувало наведені ревеляції з пилатівськими (ох! аж так! — р.) коментарями“.

На це появилася в „Ділі“ (ч. 173) відповідь про „непристойний вибрик Свободи“ і, що „Діло“ з огляду на журналістичну... етику не хоче й не може „відповідати тоном „Свободи“, зрештою „Свобода“ „пише тільки те, що їй кажуть“...

Як виходить з того „двобою“ в наській ундівщині чи пак фамілії заноситься вже на таки „добру войну“. А все через... жидків. Р.

УСМІХНИСЯ.

НА ПАРИЗЬКІЙ ВИСТАВІ.

На советському павільоні в Парижі пишається незугарна різьба мужчини й жінки, що ніби біжуть, знімаючи над головою молот і серп. Приглядається тій різьбі англієць і просить якогось француза з'ясувати йому, що воно означає.

— Це Франція під владою „Людового фронту“ — відповідає француз. — Ще тільки один крок — і пропасть.

ПАЦИФІСТИ.

— Знаєте? Мене обрано головою Товариства Пацифістів — хвалиться рудий жид.

— Ґратуляції, ґратуляції! Що ж ви робили вчора увечері?

— О, ми влаштували зібрання. Слухали знаменитого докладу „Як підняти світ до війни з гітлерією“!

ХТО ЩО?

В одному пестронаціональному товаристві умовляються про те, хто що має принести зі собою на спільну прогульку.

Ірляндець приніс кілька пляшок горівки й перекуску.

Шотляндець приніс коркотяг.

А жид Ізаак Блум привів із собою жінку, свекруху й четверо дітей.

Кілька думок про важливу справу

(Докінчення).

У нас.

У нас немає спеціяльних шкіл, де вивчались би майбутні керманичі важливих, хоч маленьких корабликів. У важких часах нашої сучасности дуже багато направду важливих справ залежить тільки від доброї волі одиниць. Тож **тільки доброю волею виховників, зрозумінням їхнім ідеї та цілі виховання, сумлінною їх над собою й іншими працею** можемо здобувати осяги в ділянці виховання. І кожна одиниця перед **нацією** відповідає за сповнення своєї частини праці. Перед своїм і нації передовсім сумлінням складають звіт: матері й батьки дітей, вчительки захоронок і шкіл, садівнички. Усі кому судилася почесть вчащати творчо в будуванні підвалин нового майбутнього.

Автім, це не трагедія покладати всі сподівання в чудесній силі, що зветься волею людини. І найкраща школа не вчинить із байдужої ділу одиниці доброго виховника. А буває, й найрозумніша, найінтелегентніша жінка не потрапить виховати синів і доньок так, як це потрапить вічно вбога й вічно спрацьована селянка. Коли тільки є в неї незгасима іскра любови до рідної землі й своїх дітей. Бо виховання — підчеркують це чим раз частіше педагоги — це не теоретичне навчання правил і вимог життя. Виховувати — це **власним прикладом**, власним життям іншим шлях указувати. Це дивна, несхопима розумом здібність передавати маленьким істотам усі почування, всі хотіння й пориви свойого серця. Це — вміти незначно прокладати шлях іншим для їх дальшого самостійного життя. Буває, що й часто, що юні кораблики попливуть дальше, іншим уже шляхом. Але вказати перші сліди й напрям до нехай дуже далеких обріїв — очевидно, згідно з вимогами стихійної волі нації — це власне сповнити як слід обов'язки виховника.

Блукання.

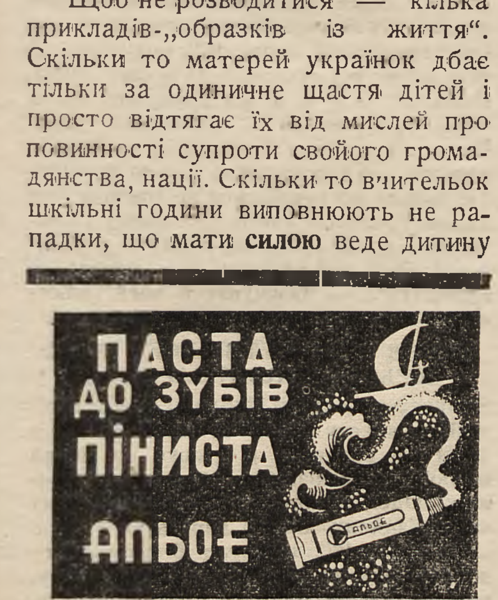
І дуже зле, трагічно, коли не дописують самі ж виховники. Коли чоловіки трактують обов'язки виховника поверхово, мовляв, це жіноча справа а, жінки беруться до діла нездарно. Чи радше не нездарно, у кого відчуття суті й ідеї виховання й серце до дітей, той знайде й спосіб впливати на них. Гірше, зовсім зле, коли хто не розуміє важливости, **відповідальности** свойого діла. А в нас це незрозуміння ще дуже й дуже часте.

Щоб не розводитися — кілька прикладів-„образків із життя“. Скільки то матерей українок дбає тільки за одиничне щастя дітей і просто відтягає їх від мислей про повинності супроти свого громадянства, нації. Скільки то вчительок шкільні години виповнюють не рападки, що мати **силою** веде дитину дійсним співжиттям із маленькими створіннями, а сухими теоріями, викладами (у висліді діти воліють уже чоловіків-учителів). Як часті ще випадки, що село, розуміючи вагу садків усе ж застерігається — але пришліть нам **добру** садівничку, хоч уже сама назва: садівничка повинна виявляти довіря. Або, вкінці, — як довго ще „жіночі пера“ заповнюватимуть своїм писанням про моду й куховарство цілі шпальти часописів? Невже не шкода часу, енергії і паперу? Невже немає у **нашій сучасности** важливіших тем? Невже вічно блукатиме „жіночий світ“ у сліпій вулиці таких дрібних і тісних, таких неспівмірних із вимогами нації справ?

Одніею з головних вимог наших національних змагань є поставити як слід виховання. Щоб юні, розсміяні очі наших найменших і нашої молоди іноді й поважніли. Щоб, карно виконуючи прикази, вчилися вони самі приказувати колись у ще бурливішому, ще більше жорстокопрекрасному майбутньому. Щоб бодай у будучому не траплялися вже в чужу школу в день свойого релігійного свята. Що сама привчає дитину свою вживати чужої й соромитися рідної мови. І щоб щезла вкінці першопричина стільки не тільки особистих, не тільки родинних трагедій — мішані подружжя. Це ж факт — бувають випадки божевілля дітей із мішаних подруж. Дівчинці одного такого подружжя ввижалася в її недузі грізна й величня постать — вичаровувана мабуть довгими роками її дитячою уявою. Чого вона від мене — зривалася, викрикувала раз у раз хвора — чого вона так глядить на мене ця Україна? Згадувала брата, що зовсім вороже до неї вихований згинув з рук її вірних синів — і погрожувала маленьким п'ястуком уявній постаті. Потім знову всміхалася їй,, символічній з'яві світа, що його з вини батьків покинула.

Неправдоподібні, фантастичні мої „образки“ з життя? Ах, щоб їх вкінці не було, цих сумніших за всю нашу сучасність випадків — щоб впало вкінці на „жіночий світ“ об'явлення чого нам треба, що головне, а що зовсім а зовсім зайве.

З. К.

ВИРІЗКИ

„ЦІНІМО ПРАЦЮ Й ШАНУЙМО РОБІТНИКА“.

В передовій статті під таким заголовком в „Гомоні Басейну“ ч. 10. читаємо:

„Ненависть до праці винесли робітники з чорної доби капіталізму. Опановані нею пішли до боротьби за поправу свойого буття й видвигнули клич: „як найменше праці!“ Цей клич найшов своє теоретичне обґрунтування в соціялізмі, а потім у комунізмі. Нічого дивного, коли виховані в такій ментальности робітники в час масового безробіття почувалися добре, якщо дістали допомогу з фонду безробітних. Але минув короткий час і проти такого життя збунтувалася сама природа людини й людська гідність. Усім стало ясне, що жити значить творити ,що творчість є основною вимогою нашого життя, а праця й боротьба це динаміка його. Людина з найістотніших глибин свойого „Я“ прагне сповнити гідно свою творчу ролю й нанизати окрему вартість у час, коли розпирають її безмежні творчі потенції. Це прагнення проявляється тим нагальніше, коли кругом неї відбувається великий творчий процес, а сама вона нічого не творить. Саме тоді біль, і жаль, і бунт розпірає її, тоді голод праці давить її й, як найвищу ціль свойого буття видвигає людина вимогу праці, праці й праці!“

ТІ, ЩО ЙДУТЬ ІЗ НОВИМ.

„Курєр Поранни“ з 8. серпня ц. р. цитує уривок з відчиту Й. Пілсудського на ІІ. з'їзді Леґіонів у Львові, що відбувся 5. серпня 1923. р.

„Були ми — говорив тоді пок. маршал — супроти й у власному громадянстві новаторами. Хотіли ми дати Польщі польського вояка.

„Кожне новаторство має свої власні психічні права, незмінні права духа, що їх можна добачити в усіх новаторів. Кожна людина, що вносить у життя щось нового, має куди трудніше завдання, як втиснутися до такої наповненої залі, як ота сьогодні. В ділянці — до якої хоче добутися нова думка, новий чин — існують готові думки, готові поняття, готові забобони, готові формули для відсування речі нової, яка ще досі не існувала, речі, яка ще не видержала проби життя. Тому ж усі апостоли чогонебудь нового, усі реформатори життя, усі відкривці мусять мати внутрішню силу, що дозволяє їм бути отими новаторами всупереч спротиву й опору окруження. Тож першою їх прикметою є здібність добувати із себе більші зусилля, пересічні зусилля людини, більшу, аніж пересічно — енерґію. Без цієї незвичайної енерґії й непересічного зусилля несила пробитися через збиту юрбу упереджень і нехіті до нових речей“.

СПЛЕТНІ.

Орган варшавських оенерівців „АБЦ“ друкує в 230. ч. кілька дуже актуальних і в нас завваг про сплетню.

„Сплетня — це, як відомо, улюблене заняття бездільних пань чи „каварняних політиків“. Але вона може статися... зброєю в руках політичної групи, зброєю, яка може викликати поважні комплікації.

Оця... властивість сплетні, як політичної зброї спричинила очевидно те, що власне сплетня стала найбільш улюбленою зброєю деяких політичних груп. Особливо ж „браття у фартухах“ (масони) охоче граються сплетнею і вміють нею користуватися справді по-мистецьки.

Проте ж не завжди наслідок таких затроєних стрілів однаковий. Вислід такої „акції“ залежить від психічної постави громадянства...

Політична сплетня має ще цю прикмету, що не терпить тих, які не дозволяють їй тиранізувати себе.

Але, на щастя, сплетня — це ефемерида (однаднівка). Народжується невідомо де, й гине знечев'я — віч-на-віч правди“.

Події на Далекому Сході й Україні

Від нашого кореспондента в Харбіні.

Большевизацією Еспанії хотіла червона Москва вбити двох зайців нараз:

1) провокуючи еспанську різню, хотіла Москва створити блеф „успішного походу соціялізму і світової революції“ для гальмування національно-революційних настроїв поневолених нею націй з однієї сторони, та для оживлення і посилення акції міжнародньої голоти комінтерну з другої сторони.

2) Всадовившись в Еспанії, а що це їй вдасться Москва свято вірила, наміряла Москва зашахувати Англію (шлях в Індії), Італію і Німеччину (московсько-большевицька база в Еспанії).

Та всі ці розрахунки кремлівських „геніїв“ ганебно провалилися. Бо не тільки, що не створили вони настроїв між поневоленими Москвою націями для світової революції, а ще зайвий раз переконали, що ці нації прямують якраз в протилежному напрямі, а саме до знищення комунізму і московського ярма. Після так штучно реклямованого робленого „ентузіязму“ з приводу еспанської революції, рівночасно розгорталися криваві повстання (головним чином на СУЗ) проти червоної Москви і її большевизму. Останні події в СССР наглядно свідчать, на яких основах спочиває „твердиня“ світової революції і комунізму.

Що до другої точки, то можна вже тепер сказати, що всі надії і політично-стратегічні розрахунки Москви, які вона зв'язувала з еспанською „революцією“ ганебно провалилися.

З такою самою метою і з тих самих причин червона Москва спровокувала виступ китайського нанкінського уряду проти Ніппону зпочатком липня ц. р. Цей збройний виступ проти Ніппону людово-фронтівської партії північного Китаю і самого Чан-Кай-Шека хоче Москва використати в той спосіб, щоб протинаступ Ніппону викликав спротив зо сторони Америки й Англії і тим самим поставив ці дві потуги по стороні Москви. Ця провокація збройного конфлікту на Д. Сході має втягнути у вир подій Англію, Америку і другі потуги, які самозрозуміло, не зможуть спокійно дивитися на побідний похід Ніппону. А що Ніппон має всі виглядн вийти з того конфлікту побідно, то це не улягає сумніву, бо Ніппон без порівняння вище стоїть і технічно і матеріяльно і, що найважніше, морально. І якраз Москва розраховувала на цю всесторонню перевагу Ніппону, що мала б заставити Англію й Америку йти на підмогу Москві, як противазі Ніппону. А саме й це Москві тільки потрібне і то не так із зовнішньо-політичних причин, як внутрішніх. Москва за всяку ціну потребує зовнішньої піддержки, хочби в формі грошових позичок, щоб запобігати цілковитому внутрішньому розвалу і загальнореволюційному зриві поневолених націй.

Далеко-східні події інтересують живо українців не тільки з точки погляду українського визвольницького руху на Рідних Землях, але ще з точки погляду українських інтересів великої української колонії т. зв. Зеленої України, де проживає коло 700 тисяч українських переселенців.

Далеко-східні події в північному Китаю обговорювали члени Української Національної Колонії на зібранні 15. VII. і винесли резолюцію, яка 18. VII. була надрукована в усіх більших газетах Ніппону й у всіх харбінських ніппонських і еміґрантських часописах. Резолюція звучить так:

1. „Збори вважають теперішні події в північному Китаю вислідом аґресії комінтерну, що намагається нарушити мир і лад не тільки в північному Китаю, але на цілому Далекому Сході, 2. На випадок розвитку подій в північному Китаю українці в Маньджу-Ті-Го, що найшли прибіжище й захист в цій державі, так само як і українці в цілому світі повинні стати по стороні Ніппону і Маньджу-Ті-Го, бо ці держави не тільки борються активно проти комінтерну, лютого ворога й гнобителя українського народу, але вони являються природним союзником України.

Р. Федорів.

Із СУЗ

АРЕШТУЮТЬ БЕЗ КІНЦЯ.

В Харкові арештували „запеклого ворога народу" Плиса, начальника обласного відділу внутрішньої торгівлі, що „поширював контрреволюційні наклепи на компартію". Враз з Плисом арештувало ГПУ і инших урядовців в облвнуторзі: Македонського — начальника контрольного відділу, Корнієнка — начальника планового управління, Андрієнка — нач. промислового управління, Марголіна — керманича конвенційного відділу та Жернового — кол. начальника організаційного відділу облвиконкому в Харкові, включеного за „ворожі діі" з партії, тепер заступника директора міської харчової торгівлі. („Вісті" з 26. VII.).

В Сталіно (кол. Юзівка) в столиці Донеччини „викрили органи НКВС (ГПУ) як агента фашизму тонко замаскованого підлого шпигуна САРКІСОВА". Враз з ним заарештували цілий ряд вищих урядовців управління „Головвугілля" й „Донбасвугілля". — Як відомо Саркісов був до половини травня ще першим секретарем обкому КП(б)У і, як такий, мусів піддатися нещадній критиці на обласній партійній конференції, що відбувалася від 16.—24. V., за „провали темпів в добуванні вугілля". 24. V. його звільнили з поста секретаря обкому, призначаючи на його місце А. К. Пранека. С. А. Саркісов перейшов тоді на пост начальника „Донбасвугілля" і на тому пості виступав ще 28. V. на XIII з'їзді КП(б)У з великою промовою-критикою над станом вугледобування в Донбасі. Тепер він — „підлий шпигун". (Вісті" з 27. VII).

„Вісті" з 30. VII. нарікають „що на Донеччині досі ще „ворогів і ворожих посібників не розкорчовано, що вони всіляко маскуючись шкодять в облвиконкомі та облзу" (обласне земельне управління). Досі арештовало ГПУ „ворога народу голову облвиконкому Іванова" та начальника старобільського окрземвідділу Бірюкова та начальника облзу „ворога народу Діюка".

В редакції органу київського обкому КП(б)У „Пролетарська Правда" арештували крім начального редактора Є. С. Кусільмана, про що ми вже доносили, ще: завідувача партійного відділу Л. М. Терещенка, виконуючого обов'язки редактора І. З. Штайнгроба, завідувача сільсько-господарського відділу С. І. Ґельбштайна та адміністратора І. М. Титова. — Як бачимо то редакція „Прол. Правди" — це самі жиди. Тепер редактором „Прол. Правди" іменований Ю. Г. Барланицький, якому до помочі призначили кошних роб- і селькорів з районів Київщини". („Вісті" 26. VII.).

ЖНИВА, ДРАЧІ І „ХИБИ".

Заледві розпочалися жнива, а вже мусить українське село проводити і вивершити плян хлібопоставок державі, а слід за цим розпочати здачу хліба в рахунок „натуроплати МТС". У цілому ряді колгоспів Ганічевського району на Дніпропетровщині Москва зрабувала звичайні норми збіжжя повністю. Больш. преса пініться, що багато колгоспів, головно в Мелітолольському районі провалюють здачу хліба державі, бо досі не покінчили ремонту комбайнів, не зорганізували роботи колгоспників і не звезли потрібної кількости палива. Нар. комісар земельних справ УСРР Мойсеенко видав 3. липня наказ, в якому говориться, що ремонт комбайнів провалений і що „в збиральних роботах припущені важкі помилки і хиби".

ЗНОВУ ДЕРУТЬ.

Москва ухвалила нову позичку на зброєння в сумі 3 мільярдів рублів. Тепер іде на СУЗ масова драчка серед селян, робітників і службовців, які мусять підписувати „позички" для держави у висоті 1-місячного заробітку. З колгоспників здирають пересічно по 40 рублів, а з робітників по 200. Є це приблизний місячний заробіток!

ЗАТЯГАЮТЬ СІНОКОСИ.

Большевицька преса переповнена алярмами, що сінокоси в північних районах „УСРР" затяглися аж до самих жнив. Чернігівщина скосила щойно 13 проц., а тут треба вже братися за жнива збіжжя. Відомі наслідки московського „планування".

„Контрреволюція" росте

КОНТРРЕВОЛЮЦІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ В КОМСОМОЛІ

Совєтська преса пише, що „Справні органи НКВС на чолі з відданим сталінцем Єжовим" (читай: ГПУ!) перевели гостру чистку між провідниками комсомолу в Україні, арештували при цьому як „ворогів народу" майже цілий ЦК ЛКСМУ (центр. комітет комсомолу) на чолі з „провідником українських комсомольців" — **Сергієм Андреєвим.**

26. липня ц. р. видав згаданий ЦК ЛКСМУ комунікат наступного змісту:

„22—25 липня 1937. року відбувся V. пленум Комітету ЛКСМУ. Пленум заслухав і обговорив повідомлення секретаря ЦК КП(б)У. С. В. Косіора про ВИКРИТТЯ КОНТРРЕВОЛЮЦІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ В КОМСОМОЛІ УКРАЇНИ, яку очолювали нині викриті вороги народу колишні секретарі ЦК ЛКСМУ — С. Андреєв і М. Клінков.

Пленум ухвалив виключити з складу пленуму ЦК, як ВОРОГІВ НАРОДУ, Андреєва, Клінкова, Гейро, Козовського, Матвеєва, Дубініна, Татарнікова та ін.

Пленум розпустив бюро ЦК ЛКСМУ. — Закритим (таємним) голосуванням пленум обрав за секретаря ЦК ЛКСМУ Г. Г. СУХОГО.

Таємним голосуванням обрано ЦК ЛКСМУ в такому складі В. А. Андреєв (ніякий родич заарештованого — прим.), Т. Я. Ковальчук, В. П. Макаренко, А. І. Масюренко, Г. Г. Сухий, С. Усенко, Н. Н. Федченко".

Для нас важне в тому комунікаті те, що Москва признається до — **існування в рядах комсомолу України Контрреволюційної Організації!**

Останні числа большевицької преси, що виходять на СУЗ, переповнені вістками про чергові арешти, які масово переводить ГПУ по всіх областях України. Всюди викривають „ворогів народу", „фашистських шпигунів" і т. д. Паніка огорнула можновладців Кремля, які думають, що скріпленням кривавого терору зуміють втихомирити ворожі московському панування виступи українських мас. Не тільки в комсомолі існувала контрреволюційна організація, яку вспіло викрити криваве ГПУ, — такі контрреволюційні, **націоналістичні** організації діють **всюди на СУЗ!** Про це промовисто говорять дальші вістки.

АРЕШТИ В РЕДАКЦІЯХ.

Центральний Комітет Комуністичної Партії большевиків України порішив у своїй постанові з 19. липня виключити з редакційної колегії „Комуніста": Якубсона, Фріделя, Ненадиха і Жамойду.

Всіх чотирьох за потурання контреволюції заарештувало ГПУ. В редакції київської „Пролетарської Правди" заарештувало ГПУ крім начального редактора Кусільмана цілий ряд співробітників.

Теж і в редакції „Вістей" арештовано співробітника, якого завданням було слідити за діяльністю „всеукраїнського радіокомітету" та за станом радіомовлення на Україні.

„ШКІДНИКИ" В... ХАРКОВІ.

26. липня, як повідомляє „РАТАУ" (радіо-телеграфне агенство України), скінчився в Харкові процес проти „шкідників, що орудували на Південній залізниці". Як відомо весною ц. р. ГПУ перевело масові арешти серед вищих урядовців харківської дирекції залізниць за „шкідництво". З арештованих тоді розстріляно ГПУ начальника політуправління **Раісова** та **Кочубея**, керманича паровозової служби. В пізнішому часі розстріляло ГПУ ще кількох вищих залізничників.

Над рештою, тоді заарештованих „шкідників" відбувся суд. По переслуханні 40 свідків — самих агентів ГПУ — проголошено наступний присуд: інженерів Прудникова, Морщакова і Кравченка засудили на 10 років заслання, втрату громадських прав на 5 років і конфіскату всього майна; техніка Титова, механіків Завадського і Терехова та інструктора Тарапона на 6 років заслання, втрату громадянських прав на 3 роки враз з конфіскатою всього майна.

І В ОДЕСІ ПРОЦЕС.

„РАТАУ" з 28. липня повідомляє з Одеси, що в Гросулові відбувся перед виїздною сесією військового трибуналу VI. корпусу процес проти „сина куркуля" Павла **Ізбаша** та „куркуля" Миколи **Татарчука** за те, що оба підсудні вбили „колгоспника-активіста артілі ім. Шевченка — Іллю Облапа за його активну громадську роботу, непримиренну боротьбу з класовими ворогами, розкрадниками колгоспного майна".

Процес тривав чотири дні, і тут ГПУ зігнало з району близько 1000 селян, хоч в полі йшли жнива. — П. **Ізбаша** засудили на **розстріл**, а М. **Татарчука** на **10 років тюрми** та 5 років позбавлення прав.

У зв'язку з вбивством Облапа перевело ГПУ в цілому районі масові арешти. Заарештовані ждуть по тюрмах ГПУ дальших присудів. Велику частину з заарештованих вже „чрезвичайним присудом ГПУ" заслали до концентраційних таборів на півночі.

СХОПИЛИ „ДИВЕРСАНТА-ШПИГУНА".

В Нікополі, на Дніпропетровщині, як пише тамошній часопис „Більшовик" з 16. липня заарештовано на залізничій стації на донос однієї піонерки „шпигуна - диверсанта", який хотів переведенням стрілок викликати зудар поїздів". Співучасник „диверсанта" вспів втекти. При арештованім знайдено „листа зза кордону від ворогів народу", „конверт був з написом в імозем. мові".

СЕКРЕТАР ОДЕСЬКОГО ОБЛКОМУ АРЕШТОВАНИЙ.

В днях від 10—11. липня відбувалися в усіх обласних централях „УССР" збори партійних активів. Замітне те, що в Одесі перед зборами звітував не Веґер, а його заступник Євтушенко. Неприявність Веґера коментують в Україні як його арешт у зв'язку з чисткою серед партійних і державних органів Одещини.

ПРОВАЛИ...

„Вісті" з 5. липня нарікають в передовиці на катастрофальний стан продукції т. зв. республіканської промисловости „УССР", до якої зачислюється: легка, місцева, лісова й харчова промисловість — словом промисловости предметів, що служать для щоденного вжитку населення. Піврічний плян продукції вповні провалений і „Вісті" а з ними вся большевицька преса знаходяться в новому пошукуванні за „ворогами народу та шкідниками". На перший вогонь підуть мабуть керманичі цих народних комісаріятів. Невиключеним є, що ці наркомати підчинять безпосередньо Москві. І ціла пресова кампанія про „провали і зриви" це лише приготовка і підготовка такої розв'язки.

Куца автономія

17-го червня б. р. чеський парлямент ухвалив законопроект про компетенції губернатора Закарпаття. Цей т. зв. „перший етап" „автономії" Закарпаття не дає навіть мінімальних прав, що заручила конституція ЧСР для Закарпаття. Згідно цьому закону губернатора іменує президент ЧСР і він відповідає перед президентом і краєвим соймом (який, як вірити членові чеської соц. дем. партії послові з Закарпаття Юлієві Ревасві, буде „...за два роки, доки цей новий уряд на чолі з губернатором своєю діяльністю не здобуде довіря серед населення"). Уряд може (як тільки схоче, бо цей закон його не зобов'язує) взивати губернатора на засідання ради міністрів, коли будуть обговорювані справи Закарпаття (немов уряд раніше не міг взивати на такі засідання урядників фахівців, що діставали б право дорадчого голосу). На внесок краєвого уряду губернатор іменуватиме бурмістрів Ужгороду й Мукачева (отже ухвалюватиме тільки те, що рішать чехи в краєвім уряді), затверджувати шкільні підручники та зголошувати внески й опінії в справах мови (себто не рішатиме, а тільки подаватиме внески, так як може робити й кожний інший громадянин). Заступником губернатора буде віцепрезидент краєвого уряду (чех!), становище якого відповідатиме краєвим президентам в інших частинах держави (отже „автономне" Закарпаття нічим не буде різнитися від інших — чеських — частин держави). При губернаторі буде губерніяльна дорадча рада в складі 24-х членів.

Одним із „славних" авторів цього закону вважається українець член чеської партії на Закарпатті соц.-дем. Ю. Ревай. Цей посол на засіданні парляменту, нехтуючи правом вживання рідної мови, з чого користало багато послів інших національностей, в чеській мові заподадливо боронив цього проекту і чеські позиції в нім. Це в той час, коли навіть ті, що й не були послами з Закарпаття, зазначували в парляменті, що в цьому проекті не додержані ні зобов'язання сержерменського мирового договору, ні постанови чехословацької конституції.

Стружки

„ОТЛИЧНО ЗДѢСЬ ПОНИМАЛИ"...

— В органі Мілюкова паризьких „Послѣдн-их Новост-ях" друкує якийсь Ладинський фейлетон про Закарпаття, населення якого вважає „русскім", а його мову „мѣстнымъ діялектомъ". В одному місці (в числі з 4. 8. ц. р.) він хвалиться: „Мій „русскій языкъ" вихований книгами й петербурзькими поетами прекрасно тут (на карпатській полонині!) розуміли. Я теж майже все розумів". Ті ж самі „Посл. Новости" (з 5. 8. ц. р.) друкують листи моск. письменника В. Короленка (українець з роду!) до Горкого, в якому він заявляє, що українською мовою не володіє, ніколи по українськи не говорив і не думав. Пробував навіть (він жив у Сорочинцях, полт. губернії) вчитися української мови, але побачив, що „ничего не виходить"... — Тяжкуватий оцей „мѣстный діялектъ"!

„ПЕРЕД „НОРМАЛІЗАЦІЄЮ" БУЛО БІЛЬШЕ ПРАЦІ Й ЗАРІБКУ".

бідкається у своїй відповіді на нормалізаційну анкету „Діла" п. Мих. Галібей в числі з 8. серпня ц. р. і каже, що перед отією „нормалізацією" було багато наших людей занятих чи то при будовах чи залізничних лініях, варстатах і т. д. „Нормалізація" звернула більшу увагу працедавців на українців, але не на те, щоб їм більше довіряти і затруднювати, тільки, щоб їх усувати з праці".

Із Зеленої України

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ КОЛОНІЇ.

В неділю 11. липня відбулися загальні збори Української Національної Колонії в Маньджу-Ті-Го для вибору нової Ревізійної Комісії. Збори почалися в 7.30 веч. промовою п. Голови УНК плк. Ю. Роя, в якій підчеркнув важніші етапи праці та ті обставини, в яких приходиться вести ту працю.

З докладу старої Рев. Комісії виявилося, що бюджет колонії за 1936—37 виносить 11.549.00 гобі, колонія винна 560 гобі, а колонії винні 713 гобі. Про працю УНК коротко сказав нач. канцелярії Др. І. Шлендик. З його докладу видно, що правління УНК провело на протязі року неабияку працю: видано дві книжки-звіти „Вісти Української Національної Колонії“ і „Звідомлення про працю Української Національної Колонії“. Культурно-просвітна робота молоді велася на т. зв. літературних вівторках, на яких прочитано 13 рефератів.

Антикомуністичних зібрань за зиму було 4 з 5 докладами. Крім того драматичний гурток дав коло 20 вистав, хор дав два вел. концерти й один виступ в радіо. З великим успіхом відсвятковано всі великі національні свята й річниці. Багато роблено для поширення визвольницьких наших ідей серед чужинців та поширення правдивих відомостей про українські справи на Д. Сході серед українського загалу в Европі й Америці.

Після докладу про працю правління УНК загальні збори висловили подяку п. Голові й правлінню та нагородили їх гучними оплесками.

В склад нової Рев. Комісії ввійшли: І. Селюк, М. Мацюця, Ф. Богдан, а кандидатами Вітковський А., Лисуненко П., Кроковський К.

У вільній дискусії принято ряд резолюцій, які являються напрямними для ведення праці правління. Принято резолюцію в справі української молоді: Загальні Збори УНК постановляють, що вся українська молодь на Далекому Сході виховуватисяме в жертвенному українському націоналізмі для успішної боротьби за Українську Державність, освободження нашої другої батьківщини Зеленої України та для найрішучішого поборювання комунізму й московського большевизму.

В результаті дальшої дискусії Загальні Збори приняли однодушно таку важливу резолюцію: Загальні Збори поручають правлінню УНК докласти всіх зусиль, щоби не пізніше до січня 1938. Колонія мала свій пресовий орган.

Повища резолюція є вислідом того, що, як показалося на Заг. Зборах, „Манджурський Вістник“ викликає загальні нарікання і невдоволення не тільки своїм мізерним виглядом, але що важніше — змістом.

Пекуча потреба пресового органу Української Національної Колонії в Маньджу-Ті-Го відчувається все більше і віримо, що правління найде шляхи для реалізації цієї так важливої справи. Цього вимагають не тільки інтереси Української Національної Колонії, цього вимагають українські національні інтереси взагалі, а українців на Далекому Сході зокрема.

На Далекому Сході назрівають події, які збільшують цю потребу й необхідність мати свій пресовий орган, який відповідав би направду українській національно - державницький думці. **Р. Ф.**

Із світових подій

ВІЙНА В ЕСПАНІЇ.

Загальна опінія стоїть під враженням схоплення двох мерзотних людовофронтівських висланників, які мали передістатися на зади франківської армії й тут розсівати бактерії тифу і сплячки. Один з них — французький журналіст, а другий кінематографічний артист. Ось яких засобів у свойому безсиллі хапається червона голота.

Появився пастирський лист еспанського епископату, підписаний двома кардиналами і шости митрополитами заадресований до католицьких епископів цілого світу. В цьому листі еспанський епископат малює істотні причини й перебіг домашньої війни. В часі війни знищено понад 2.000 церков. Є дієцезії де 80% священників було змушених опустити свої парохії. Число замордованих католиків виносить 300.000 людей. Дальше в своїм листі есп. епископат підчеркує, що повстанчий рух утвердив в серцях еспанського народу любов Батьківщини. Війна, що провадиться в Еспанії, це не боротьба кляс, але боротьба проти намагань накинути советську диктатуру.

Війська повстанців дальше посуваються вперед. У повітряній боротьбі коло Сантандер національні літаки зістрілили 12 червоних літаків. На арагонськім фронті національні війська здобули новий відтинок, противник залишив сотки вбитих.

ПОПРАВА ІТАЛІЙСЬКО-АНГЛІЙСЬКИХ ВЗАЄМИН.

Здавалось, що довготривале італійсько-англійське непорозуміння доведе до поважних наслідків. Проте вийшло інакше. Публична опінія із зацікавленням слідкує за розвоєм італійсько-англійських взаємин, що в останньому часі значно покращали. В останньому часі заіснували два факти, що вказують, що намагання обидвох сторін зліквідувати тертя, увінчаються успіхом. Недавно відбулась розмова англійського амбасадора в Римі з міністром заграничних справ Італії Чіяно. Дальше італійський амбасадор в Лондоні Гранді вручив англійському премієрові Чемберленові відручного листа від Мусоліні. Водночас в міродатних кругах знаходять потвердження вістки, що в найближчих днях має бути привернена пресова служба в Лондоні італійських журналістів, що, як відомо, покинули демонстративно Лондон ще 8. травня ц. р., протестуючи в цей спосіб проти кампанії лондонської преси та проти запрошення б. цісаря Абісинії на коронаційні врочистості до Лондону.

Широкі круги італійської суспільности приймають ці факти покращання відносин із правдивим вдоволенням.

Судять сектантів-контрреволюціонерів

В половині липня перевело ГПУ масові арешти серед сектантів у Боровицькому, Таврівському й Немирівському районі на Вінниччині. Проти трьох з заарештованих розпочався 24. липня в селі Лука, Боровицького району перед виїздною сесією обласного суду великий процес, на який ГПУ зігнало з поблизьких сіл понад 800 селян. — На лаві обжалуваних засіли: Федір Франчук, Клим Чвиркун і Ілько Дерун. Франчука обвинувачували в тому, що він під покришкою сектанських гуртів організував у згаданих трьох районах „контрреволюційну діяльність“, Чвиркуна, що в сс. Лука й Никифорівка організував „селян для спротиву радянській владі“, а Деруна за поміч обом підсудним в їх діяльності.

„Банда сектантів — говорить акт обвинувачення — розповсюджувала контрреволюційні летючки і використовувала свої збори для антирадянської агітації серед населення“.

Підчас допитів Франчука виявилося, що „його ще 1933. року виключили з колгоспу і від тоді цей мракобіс мандрував з села в село, з району в район, закликаючи колгоспників до боротьби з советською владою, вербуючи прибічників секти“. Підсудний Чвиркун зізнав, що „він із зброєю в руках боровся проти радянської влади — в петлюрівській банді був кулеметчиком. Пізніше зброю він замінив на евангелію“. Зразу приєднав Чвиркун до „секти“ своїх односельчан, а потім став ширити свою „контрреволюційну діяльність серед жителів довколишніх сіл“ та серед молоді „при занедбаності роботи комсомолом по селах“.

Для третього підсудного І. Деруна „святобожність теж була лише завісою для провадження контрреволюційної діяльності“ — як каже про нього акт обвинувачення. „Під час трусу у нього знайдено контрреволюційні летючки. У звірячій ненависті до колгоспного ладу і заможного життя (?!) колгоспників Дерун не гребував ніякими методами, щоб настроїти колгоспників проти радянської влади. Він **поширював контрреволюційні летючки,** писані особисто листи і т. д. Він намовляв дітей лучанської школи вписувати в зошити їхніх товаришів **даний ним контрреволюційний текст.** „Підчас процесу Дерун **„відмовився** давати судові будьякі зізнання про свою контрреволюційну діяльність“.

Всі свідки „змалювали перед судом картину старанно законспірованої ворожої агітації Чвиркуна перш за все серед **колгоспної молоді й дітей“.** — Шкільний інспектор Швидкий зізнав, що й райвиконком і відділ народної освіти і райком комсомолу нехтували справу політосвіти й антирелігійної пропаганди по селах.

Після чотиродениого процесу проголосили 27. липня пізно ввечері присуд: Федора **Франчука** засудили **на розстріл** з конфіскатою майна, Клима **Чвиркуна** і Ілька **Деруна** на **10 років заслання,** з конфіскатою майна і позбавленням прав на 5 років. — Процес викликав серед населення району велике заінтересування і велике враження, бо у зв'язку з тим процесом богато селян сидить ще по тюрмах ГПУ головно у самій Вінниці. — Хоча акт обвинувачення був побудований проти підсудних лише як обвинувачення за „сектанство“, то прокуратор Тернівський доказував у своїй промові, що **це процес чисто політичний, проти керманичів контрреволюційної націоналістичної організації,** що діє в районах над Богом у Вінничині, і під „завісою святобожности поширює націоналістичну пропаганду по селах серед колгоспників і молоді“.

КОРОТКО:

— В Німеччині виконали кару смерти на чотирьох засуджених за державну зраду.

— Офіційні круги впевняють, що в Югославії після похоронів патріярха Варнави панує абсолютний спокій.

— З Парижа повідомляють, що в Москві арештували начальника повітряних збройних сил советів, Ріпіна.

— Советська преса гостро напала на „ворогів народу“ урядовців білоруського фільмового трусту, за те, що деякі фільми поширюють погляди білоруських націоналістів.

— Потверджується вістка, що в Москві арештували кол. диктатора Угорщини Белю Куна.

— З західнього департаменту народнього комісаріяту справ заграничних усунули шефа цього ж департаментуНоймана.

— В китайських кругах Шанггаю кружляють поголоски що Ніппон хоче встановити цісаря Манджурії китайським цісарем.

— В Софії арештували провідника аграрної партії кол. міністра Гічева гісля його повороту з Парижа.

— В часі кривавої масакри в Тунг-Чав, замордували китайці 172 ніппонців.

— На лінії Прага — Москва в Семигороді коло м. Бістрица впав советський літак, при чому згинуло шість осіб, в тому числі один советський дипломат.

— У зв'язку з атентатом на одного з вищих судових урядників в Барселоні арештували 50 анархістів.

— Військова колегія найвищого суду в П'ятигорську на Кавказі засудила 18 функціонарів залізниці на кару смерти. Їм закидували підпал будинків і лучбу з „троцкістами“. Засуд виконали.

— В часі до останнього бомбардування Мадриту було 201 вбитих і ранених.

— В неділю 8. серпня викляли офіціяльно у всіх церквах югослав'янського премієра, 8 міністрів і 20 депутованих.

— Канцлер Гітлер приняв в своїй резиденції новоіменованого амбасадора уряду ген. Франко — Антоніо Маркез де Магаз.

— В боротьбі під містом Нанюаль агинуло понад тисячу китайських студентів.

— В Москві повстав переполох у зв'язку з заповідженою візитою німецьких підводних суден в воєнним фінляндським порті Або.

— В Парижі передбачують, що небавом Ліга Націй визнає італійську імперію.

— В англійських кругах кружляють поголоски про недалеку зміну англійського кабінету. Наступила б теж зміна на становищі мін. закорд. справ, яке займає Іден.

— За згодою польського уряду советським консулем у Львові став Анатоль Яковлевич Клімов.

— В Лодзі поліція викрила велику комуністичну друкарню, що містилася в пивниці спеціяльно вибудованій під цілим домом. Арештували 6 комуністів, занятих при друкарні.

— Спомини б. цісаря Абісинії, що мали появитись друком, зістали з друку вицофані. Зробив це Негус, стосуючись до ради своїх політичних дорадників.

— За останніми відомостями з терену військових операцій на арагонськім фронті 2 тисячі членів народньої міліції перейшло на сторону повстанців.

— „Матін“ подає, що Ватикан підприняв деякі децизії, які є рівнозначні з узнанням де факто уряду ген. Франко.

— З Лондону видалили трьох німецьких журналістів. Їх підозрівають у шпигунстві.

ХТО ПРАВИТЬ ФРАНЦІЄЮ?

Після упадку людовофронтівського уряду Блюма у Франції прийшов до влади радикал Шотан, або людовофронтівський уряд № 2. Цікаво буде з'ясувати хто такий Шотан і його міністри. Отож Шотан — масон „33 степеня“ був умішаний майже у всі погані афери післявоєнної Франції, м. ін. в аферу жида Ставіского; Бонне — міністр скарбу, протектор Ставіского, вмішаний колись в аферу мадярських бонів; Кот — міністр летунства, приятель Ставіского; Сарро і Віолет — державні секретарі — масони; Дельбо — містр справ загр., масон; Оріе — міністр справедливости, масон; Дорма — міністр внутр. справ, масон; Даладіє — міністр військ. справ — масон; міністр нац. виховання — жид Жан Зай — масон, назвав колись франц. нац. прапор „стиркою“ і т. д.

КУЛЬТУРНА ХРОНІКА

ЧУЖИНЦІ ПРО УКРАЇНУ.

В берлінському видавництві „Дас актуеле архів“ (Архів актуальностей), яке видає книжочки на актуально-політичні теми, появилася за цвітень брошура про Україну. На обгортці книжечки вміщена карта України з зазначенням кордонів „УССР“ й української етнографічної території. На зміст книжечки склалися відомості про положення України, простір, населення, історію, церкву й господарство. Всі дані дуже старанно підібрані й обєктивні. Поява книжочки дуже корисна для справи нашої пропаґанди закордоном.

Німецький журнал „Вестерманс Монатсгефте“ приніс за лютень ц. р. статтю Павля Рорбаха п. н. Прогавлені нагоди світової війни, яка обговорює помилки німецької політики супроти сходу Европи й зокрема України в час світової війни. Автор, сам заступаючи, як урядовець міністерства закорд. справ в цей час, конечність повстання української держави, як противаги московському імперіялізмові, обосновує в дуже цікавий спосіб це своє становище.

В „Національ-соціялістіше монатсгефте“ за квітень приносять статтю п. з. До справи большевицької конскрипції 6. січня 1937, де критикує московські ошуканчі методи, головне коли йде про зменшення числа українців.

Берлінський тижневик „Дер активіст“ приніс в ч. 10. статтю про положення в СУЗ.

В квітневому числі німецького місячника „Одаль“ (видавець В. Дарре, міністер хліборобства) стаття п. н. Від селянина до пролетаря, де м. ін. обговорена доля українського селянства в ССCP. Дуже чітко підкреслена господарська вищість і психологічний активізм українців в порівнянні з москалями.

У Вірцбурґу (Німеччина) вийшла книжка Ф. Йона про „Берестя Литовське“. Вартість книжки для нас, що про Берестейський мир 1918 р. маємо дуже малу літературу, велика.

Теж німецька щоденна преса, передусім берлінські „Анґріф“ і „Фелькішер Беобахтер“ приносять за останній час незвичайно багато матеріялу про українські справи.

В місячнику молодої католицької жіночої орґанізації „І. І. К. Ф.“ в Брюселі (Бельґія) вміщена в числі за квітень стаття Д. Андрієвського п. н. Весна в Україні (українські великодні звичаї, пісні і т. д.).

„ВОРОГ“ І В АРХІТЕКТУРІ.

27. червня закінчився в Москві з'їзд архітектів СССР. В ухвалених резолюціях по згори призначених шаблонах, говориться м. ін., що „серед архітекторів слабко розвинене почуття відповідальности та політична пильність. Саме ця обставина — кажеться дальше в резолюціях — дозволила презренним ворогам народу проникнути в архітектурні проєктні і будівельні організації для підривної роботи“. Такі самі резолюції ухвалили були недавно на українському, провінційному, з'їзді архітектів. До управи „спілки радянських архітекторів СССР“, якій підлягають всі архітекти совєтського союзу (і тут „самостійність республік“!), доставила УСРР на 42 членів управи тільки сімох, з того тільки 3 (словами: трьох!) українців — 7 відсот., 2 москалів і 2 жидів. Решта членів управи це передовсім представники російської республіки.

ПІД МОСКОВСЬКИМ ЧОБОТОМ.

У „Вістях“ з 24. 6. знаходимо листа учительки Пилипенко, адресованого до керівника Українфільму М. Ткачука, в якому авторка пише, зазначуючи, що висловлює думку широких кругів, — що „українська кінематографія не дала за останні три роки жодного визначного твору“. Пилипенко згадує при цьому, що Москва випродукувала в цьому часі дуже багато художніх фільмів. В цім то й річ, товаришко Пилипенко, це Москва, а це Київ — хахли хай дивляться на московські фільми, бо для продукції Українфільму, відомо, не має грошей, а ті, що перед трьома роками вели українську фільмову продукцію — тепер покутують „ухили“.

В цьому ж числі „Вістей“ находимо резолюцію сесії академії наук УСРР, що відбувалася в днях 15—19. червня, в якій стверджують, що „справжнього співробітництва академії наук СССР з академією наук УСРР на жаль ще не має“. Недавно з'їзд архітекторів стверджував те саме і радив українським архітектам „дечому навчитися в московських товаришів“. Отже далі торочення про орієнтацію української культури на Москву.

Нема руїни — є життя

(В 24. річницю смерти Л. Українки).

Далека й незрозуміла навіть рідні своїй троянська віщунка Кассандра не зазнала за все життя ні однієї хвилини щастя. Навіть у свобідній ще й безпечній батьківщині їй вчувалося:

Гієни виють на руїнах Трої
і лижуть кров іще живу, гарячу.

Навіть у час радісних співів земляків — ще побідників — вона мертвіла перед уявною картиною майбутнього, коли батько троянець обійматиме коліна катам своїх дітей і диким звірем скиглітиме — (втративши їх —) мати. Коли доведеться їй побачити найгірше — троянки у неволі і вільні!

Як страшенно бажала Кассандра передати землякам хоч маленьку частину тривоги своєї за долю батьківщини! Їй це не вдавалося — віщій птиці. Їй докоряли, що бачить усюди й завжди тільки кров і смерть. Її проклинали, скільки разів сповнялося її пророцтво — і з неї насміхалися, коли в темну, безпросвітню ніч розпачливо кликала вона сплячим вартовим троянським: чувай стороже!

У сонливій, мертвецькій тиші прозвучала одиноко неспинна, наче буря й вітер, пісня — творчість Л. Українки. Всією силою своєї палкої душі прагнула вона знайти відгук у мохом порослих серцях своїх сучасників. До брязкоту кайдан долучала вона свої сумовиті, але з поривом визволитися, невольницькі думи. Та їх не хотіли чути її земляки. Оспалі, зневірені вони знали тільки потужити за прекрасним минулим і — далі засипляли. Леся Українка твердими словами картала це їхнє соромне безділля. Вона не могла зрозуміти, як можна привикнути до ярма. Поневолення, руїна? Але ж навіть сумна до смерті недолею батьківщини Кассандра стверджує: нема руїни. Нема, руїни тому, хто вірить у життя. Ніхто й ніщо не приспить та не переможе того, хто хоче змагання, не спокою, крови — замісць сліз.

Гарячим жаром серця, гартованими словами казала свої суворі догани й гарні надії наша віщунка. Всі мрії й сподівання покладала на нове покоління — на дітей своїх сучасників. Їх взивала:

Не на могилу, на оселю дбай!
Щоб не була чужою вріднім краю.
Не скажеш ти: хто дасть мені притулок
Не скаже ворог: я для тебе захист.
(На руїнах).

І це вони, ще підлітки, за її життя йшли опісля на смерть в ім'я життя нації — в час Великого Зриву. Це їх тріюмфальний похід вважаючи — почувала себе Леся Українка щасливішою за Кассандру.

О, рано ще радіти, Вавілоне!
Між вербами бренять ще наші арфи.

Їй докоряли, що твори її — драми чужі, неукраїнські. Бо не хотіли розуміти їх! Адже ж така виразна в усіх них думка про свій власний нарід і горда певність за його невмирущість. Адже „Лісова пісня“, дуже характерний, типово український твір її зовсім не різниться духом своїм од тих, із життя чужинців. Усюди над усе сильніше пробивається велика туга поетки за волею — в життю одиниці й у життю нації. — Як таки, щоб воля та пропала? — дивується сміючися Мавка в „Лісовій Пісні“. Зеленій русалці це до краю незрозуміле. Але болюче зрозуміле тій, що їй і родитись і помирати довелося на „нашій не своїй землі“.

Найважнішим у шануванні пам'яті великих пророків і побудників до Чину, це не сам звичай влаштовувати їм річниці. Це — найперше — пізнати й зрозуміти творчість їхню. Леся Українка стверджувала сумовито про свої поезії:

Вони були віж людьми гостем милим,
Та не приняв ніхто їх за свої.

Й ось небавки вже після її смерти настає доба, що нарівні з Шевченковими думами своєю визнає молоде покоління самітню досі Пісню про волю й змагання. Прийшла доба, коли поетку вшановують дійсно гідно — знанням її творчости, поширенням її мислей в найдальших закутинах України.

„Благословенне бо слово, що гартує“. Благословенне слово, що не узнає ні руїни, ні в'язниці, ні смерти — крилате слово. Воно скорше чи пізніше вселюється таки в душі людські — І стрівши вогонь доведе до пожежі.

Зин. Кравців.

На Білій Горі

Цьогорічне Свято в неділю 1. серпня на Білій Горі в Підлиссю мало винятковий характер, бо крім традиційного обходу припадає 100-річчя появи „Русалки Дністрової“, — книги, що стала символом Відродження Українського Народу.

При здвизі понад 20-ти тисячної народньої маси почалась о год. 10. рано релігійна частина Свята, повитанням епископа Никити Будки. По відправленні Богослуження відбулася панахида на могилі Невідомого Стрільця.

Другу частину Свята започаткував промовою др. Теодор Ваньо про значення культу Маркіяна Шашкевича, а наприкінці завізвав зібраних зложити святочне приречення віддати себе всеціло на службу Нації.

По промові з'єдинений хор поблизьких читалень відспівав „Цвітка дрібная“ і „Просвітянський гимн“. На закінчення Свята відіграла орхестра Т-ва „Сокіл“ зі Золочева „Вечерниці“ і національний гимн.

Частину заповідженої програми не виконано, як вмурування пропам'ятної таблиці і вправ Соколів, бо староство в Золочеві заборонило.

Хоч загальне враження із Свята наскрізь корисне, то всежтаки поваги свята відповідно до його величі не вповні зберігано.

Прикре враження робили торги споживчими товарами і всякими смаколиками підчас самого Богослуження, а вже непростиме нікому пересиджувати цілий час в поблизькому ліску, чи робити „променаду“ надовкола дорогих могил.

Присилайте передплату!

Господарство

ПЕРШИЙ РІК ОЩАДНОСТЕВОЇ АКЦІЇ ПРОМ-БАНКУ.

„Через ощадність до господарської сили народу“ — ось гасло, що з ним молода інституція — Промисловий Банк у Львові, бажаючи прийти в підмогу нашому промислові й торговлі — розпочав перед роком ощадностеву акцію, спочатку у Львові, а згодом на провінції. Вже перші кроки в цьому почині увінчались успіхом. З кожним днем ростуть нові збірниці, прибувають щадники, ростуть капітали. Минуло перших 6 місяців і в звідомленні з грудня 1936. р. ощадностевий капітал виказує суму 16.048,59 зл. Цю поважну суму дали сотики — щотижневі складки щадників у львівських збірницях. Другий піврік 1937 р. — дав нові надсподівані осяги. Поверх 20 галицьких міст закладає збірниці, з подальших земель самочинно припливають ощадності (селяни з Волині); збирають ощадності наші заточенці з Польщі, а навіть наші емігранти (робітники у Франції). І ось підсумок з другого півроку ощадностевої акції дав у висліді квоту 47.161,38 зл., що в порівнянні з першим півроком дає 300% зросту. Це безперечно великий успіх. Але перед нами ще великі можливості. Число щадників треба вдесятеро збільшити.

НЕГАЙНА ДОПОМОГА СЕЛЯНАМ.

Ми вже згадували, що на Закарпатті посуха спричинила тяжкі мільйонові втрати. В ужгородській „Народній Силі“ появилося домагання, щоб влада зробила полекші підкарпатському населенню: припинити в пошкодованих всякі екзекуції; дати селянам безплатно насіння; збільшити довіз кукурудзи за знижену ціну; довезти для худоби дешевий корм; відписати податки незаможніх селян; дати селянам право пасти худобу безплатно в держ. лісах; дати бідним грошову допомогу на піднесення їх господарки, а беземельним у зв'язку з земельною реформою уділити безплатно землі.

ПРИНЯТІ В ЧЛЕНИ Р. С. У. К.

Рішенням дирекції РСУК з дня 26. VI. принято в члени Товариства кооперативи: 1) „Поміч“ в Гуті Старій (Любачівщина), 2) „Перемога“ — Підліски малі (Львівщина), 3) „Поступ“ — Сторонибаби (Золочівщина).

Рішенням дирекції Р. С. У. К. з дня 30. червня 1937. принято такі кооперативи: 1) „Районова Молочарня“ — Добряни (пов. Стрий), 2) „Веселка“ — Серни, 3) „Пробій“ — Будзин (пов. Яворів), 4) „Згода“, Сушно (пов. Радехів).

Рішенням з дня 16. липня принято в члени: 1) „Єдність“, Волча долішна (пов. Добромиль), 2) „Українська Щадниця“, Григорів (пов. Рогатин), 3) „Районова Молочарня“ Конюхів (пов. Стрий).

ПІДПАЛЮЮТЬ УКРАЇНСЬКЕ МАЙНО.

З Ґермаківки повідомляють, що тут ґрасує шайка підпалювачів, які підпалюють наших свідоміших громадян і кооператорів. Однієї ночі згоріли три господарства в різних сторонах села. В тиждень потім згоріло ціле господарство справника Р. М. п. Степана Летюка. На цьому підпалювачі не перестали — розіслали вони анонімові листи з погрозами.

НОВЕ НАШЕ ПІДПРИЄМСТВО.

Рухливі одиниці все зуміють знайти джерело прожитку й заробітку, тимбільше що багато ще ділянок промислу й торгівлі стоїть в цім отвором. В Сокалі кілька молодих одиниць зорганізувало перевозове підприємство тягаровим автом.

Перевозять вони товарі на лінії Сокаль—Львів та доїздять навіть до Варшиви. В міру розвитку нашої торговлі поява таких підприємств є потрібна. Побажати б новому українському підприємству гарних успіхів.

З українського життя

Розв'язання Українського Спортового Союзу.

В четвер, дня 5. ц. м. поліція перевела ревізію в домівці У. С. С., забрала всі документи, опечатала домівку і передала Спортовій Раді письмо, яким розв'язує У. С. С., тому що його діяльність виступає проти обов'язуючого закону, устійненого для нього засягу й способу ділання і тому, що загрожує він безпеці, спокоєві й публичному ладові.

Подаючи ближчі мотиви розв'язання, в рішенні находимо: Союз поділив свій терен діяльности на 9 округ, що не є передбачене в статуті. Також всупереч статутові: зорганізував три делеґатури У. С. С.; приняв в члени Т-ва ніби то нелеґальні спорт. організації як от: У. С. С. К., Богун, Тризуб й інші; приняв в члени звичайні товариства; приняв в члени Т-ва зареєстровані товариства, що у своїх статутах не мають унаглядненого відношення до інших організацій; не удержував в постійній актуальності списку членів; без дозволу адмін. влади уживав відзнаки Фізичної Справности; без дозволу адмін. влади намагався уладити публичну збірку; у своїх виданнях глорифікував особи карані судово; під покришкою спорт. діяльности ширив протидержавні гасла; у склад Спорт. Ради входили люди карані судово. Від цього рішення Рада УСС вносить відклик до Мін. Внутр. Справ.

Розв'язання Українського Студентського Клюбу У. С. С. К.

Того ж дня 5. серпня староство у Львові розв'язало Український Студентський Спортовий Клюб, за причину подаючи те, що товариство не було відповідно зареєстроване. Того ж дня, шукаючи за майном Т-ва, поліція перевела ревізію в студентській домівці при вул. Міцкевича ч. 11. Провід У. С. С. К. робить відклик до Воєвідства.

Свято на Маківці відложене.

Філія Охорони воєнних Могил в Сколім повідомляє, що зогляду на це, що Філія не одержала досі письменного дозволу на уладження свята на Маківці, й тому, що з причин від Філії незалежних, не можна було упорядкувати стрілецьких могил, свято, що мало відбутися 8. серпня, не відбудеться.

Із своєї сторони Філія вжиє всіх засобів, щоб свято відбулося 15. або 21. серпня. Про це Філія повідомить окремим комунікатом.

Бібреччина — Маркіянові.

В неділю дня 1. серпня ц. р. Філія „Просвіти“ в Бібрці влаштувала в Бібрці величаве Свято 100-ліття „Русалки Дністрової“. У програму свята ввійшли торжественна Служба й Панахида коло бібрецької церкви й Академія на площі „Сокола“ з виступами хорів читалень „Просвіти“, дутої орхестри з Романова, танками укладу п. Мар. Дівничівної і промовою ред. Б. Кравцева.

„День українського Закарпаття“.

Централя ужгородського Товариства „Просвіта“ ухвалила влаштувати в краєвій столиці Ужгороді в неділю 26. вересня 1937. **Український Національний З'їзд,** що має бути могутньою маніфестацією сили українського Закарпаття. При цій нагоді відбудуться також в Ужгороді загальні збори Централі Т-ва „Просвіта“. Над організацією з'їзду працюють уже чотири комісії: головна (організаційна), культурна, фінансова й мешканево-харчева.

Засудили священика.

На Лемківщині в ліському суді засудили священика із Смільника (пов. Ліско) на 6 місяців в'язниці, з припиненням на 5 літ і відібранням права ведення метрик на 5 літ за те, що в списі новобранців прізвище новобранця Івана Ветлинського не подав в „бжм'єню ужендовім“ як „Яна Ветліньскеґо“.

Розв'язання шістьох читалень „Просвіти“ в Сокальщині.

На руки голов шости читалень „Просвіти“ в Сокальщині, а саме в Лісках, Осердові, Перемислові, Переводах, Хлоп'ятині, Костяшині прийшло письмо від староства в Сокалі, на підставі якого пов. староста завішує в діяльності згадані читальні, через те, що читальні делеґували свої хори до Хлоп'ятина „на свято молоді“, і тим переступили статутовий засяг діяльности. Треба ствердити, що рішення староства, оперте на зовсім фальшивих інформаціях, бо напр. хор чит. „Просвіти“ в Лісках на згаданому святі в Хлоп'ятині не тільки не брав участи, а навіть не був приявний. Це відноситься теж і до інших читалень.

Збори Т-ва абсольвентів Торговельної Академії.

Товариство абсольвентів держ. торг. академії в Мукачеві відбуло 5-го липня б. р. чергові загальні збори. Т-во об'єднує коло 150 абсольвентів. Тут варто згадати, що діяльність держ. торг. академії треба розцінювати в українському житті Закарпаття дуже високо, бо це є одинока школа, де не існує мовне питання, а наука відбувається послідовно в українській мові. Саме це забезпечує молодим вихованцям академії спромогу добути знання справжніх фахівців та виплекати характер.

Арештували священика“

Дня 8. липня в Волі Нижній пов. Сянік поліція перевела дуже докладну ревізію в тамошньому приходстві. У висліді ревізії, нічого не знайшли.

Після цього арештували тамошнього завідателя парохії о. Володимира Худика та відставили до суду в Риманові. По переслуханні, священика звільнили. Причина арештування невідома.

Папський нунцій в українській церкві в Чернівцях.

Дня 10. ц. м. папський нунцій Касулльо відвідав українську гр.-кат. церкву в Чернівцях. Нунція привитав, при співучасті 6-ох священиків о. Ярослав Злепко в латинській мові. Після цього промовив до Нунція по українському др. Володимир Гузар, нав'язуючи до слів Маркіяна Шашкевича, що виписані на стіні цієї ж церкви, та запевнив нунція у вірности українців для католицької церкви.

Примусово навертають на латинський обряд.

Греко-католицький парохіяльний уряд в Боднарові одержав від станиславівського старости список 109 душ, щоб перетягти їх у метрикальні книги римо-католицької парохії в Станиславові. Річ в тому, що люди, що хотятяь дістатися на якусь посаду напр. при залізниці, торгують вірою своїх батьків та примушують до цього свої родини. В тому списку є люди, що за ніщо не бажають собі зміни свойого обряду, а деякі жінки є рішені покинути через те своїх чоловіків.

Арештування в Радивилові.

Дня 30. липня ц. р. арештовано в Радивилові Федора Бортника. Арештованого відставила поліція до в'язниці в Дубні. Догадуються, що це в зв'язку з поїздкою на Підлисся, куди Бортник вибрався фірою.

ЯКІР — „ШКІДНИК СПОРТУ“!

З приводу „дня фізкультури“, що відбувся в річницю перенесення столиці УССР до Києва — 6. липня — київські „Вісті“ розправляються з „шкідниками фізкультури й спорту“. Найважнішим шкідником був „ворог народу Коритний, що окопався був в Українському комітеті в справах фізкультури і спорту і оточив себе зґраєю таких же бандитів, негідників і мерзотників“. До цих „мерзотників“ зачисляють „Вісті“ теж „ворога народу“ Якіра — цього мерзенного зрадника, підлого шпигуна, агента „Гестапо“, що довгий час командував округою і ввесь час намагався збити масовий фізкультурний рух в частинах округи“. Йойна Якір діждався! —

———x———

В неділю дня 15. серпня СВЯТОЧНЕ ВІДКРИТТЯ ВИСТАВИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

в Камінці Струміловій.

Сокальські „лопаточники“ при роботі

Молодь села Тартакова при будові Народнього Дому в Сокалі.

Нам пишуть

З ДАНЦІҐУ.

АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ ОТ. СИМОНА ПЕТЛЮРИ.

З ініціятиви кол. старшини Укр. Армії та при співучасті „Союзу Укр. Ст-ів „Основа“ в Данціґу“ відбулася дня 29. травня ц. р. академія в честь От. Сим. Петлюри. Залю виповнила різнородня публика — старшини, вояки Українських Армій, робітники та всі студенти. Академію започаткував полк. Власюк, взиваючи присутніх 1-хвилинною мовчанкою та повстанням з місць вшанувати пам'ять великого Вождя. Коли на залі з'явився ген. Зелинський, б. старшини та вояцтво станули в стрункий ряд, а полк. Власюк короткою промовою привитав старого генерала. Зворушливо подякував старець — заняв почесне місце й академія продовжувалася дальше. Полк. Власюк твердими вояцькими словами змальовував постать Отамана. По глибоко обдуманій промові залунало „Коли ви вмирали“. Дальші пісні перепліталися з деклямаціями.

Після академії почалася гутірка. Перший узяв слово ген. Зелинський, подаючи низку спогадів про Отамана-Вождя. Дальше росказував свої спогади сот. Бабій. На бажання генерала прочитано статтю з „Голосу“ „Дві річниці“. Кінцеве слово мав полк. Власюк. Пригадав про велику популярність Отамана серед вояцтва та селянства. Присутні, зложивши около 30 ґульд. на бібліотеку ім. С. Петлюри, розійшлися домів. Пізнім вечером опорожніла заля. Запанувала тиша, перебивана сиґналами корабельних сирен. Із сходу, може з України, гнався вітер, пересувався скоро поміж галузками сосон та змагав на захід, а із собою поніс як чарівні тони вояцьких пісень так і глибокий поклін Ідеї та Чинові на могилу Володаря сірих шинель От. Петлюри.

р. п.

ІЗ КУЛИКІВЩИНИ.

ДРУГИЙ ЗМАГ.

На свято Петра і Павла 12. липня наша читальня зорганізувала другий з черги в Куликівськім районі змаг хорів і гуртків читалень „Просвіти“. Улаштовування подібних районових свят є дуже додатнім явищем, бо вчить карности, порядку та виробляє у численних одиниць духа посвяти.

Свято почалося торжественною Службою Божою, до якої стало трьох священиків: о. дек. Мармаш, о. Мельник і о. др. Трохимчук. Співав хор з Куликова і грала дута орхестра з Підборець. Дуже гарну проповідь виголосив о. Мельник.

В год. 14.30 почалося властиве свято — змаг хорів і гуртків. Почато відспіванням просвітянського гимну, що його виконали злучені хори Куликівщини. Потім наступила промова відпоручника гол. т-ва „Просвіта“ п. інсп. В. Татомира, який підніс вагу пісні в житті української нації. По промові о. Ілля Ткачук, голова місцевої чит. привітав відпоручника гол. т-ва, філії, учасників і гостей свята, вказав на ролю, яку відіграла „Просвіта“ в пробудженні національної свідомости та активности серед українців Куликівщини, що до недавна була москвофільська. По цих словах о. голова отворив змаг.

Далі слідували точки програми, що їх виконували читальні „Просвіти“ Куликівщини: Артасів, Віднів, Гребенці, Дорогошів Вел., Дорогошів Малий, Куликів, Мервичі і Могиляни. Крім пісень на програму свята зложилися ще вправи дівочого гуртка з Віднова, збірна деклямація доросту з Дорогошева Малого і вкінці вежі та інсценізація („Мова років“ Ю. Шкрумеляка) виконані доростом і аматорським гуртком читальні Дорогошева Вел. Ця остання точка випала дуже вдатно.

По виконанні всіх точок оціночна комісія признала такі хори читалень Куликівщини за найкращі: 1) Куликів, 2) Гребенці, 3) Мервичі. За найкращу ношу комісія вирізнила хор — Мервичі. Зпоміж гуртків вирізнено амат. гурток чит. Дорогошів Вел. гуртки доросту в Віднові і Дорогошеві Малім.

У нас у Куликівщині цього роду змаг відбувся оце вже вдруге. Вперше відбувся минулого року в Гребенцях. Яке значення мав він для нас не треба багато і писати. Передовсім велику вагу мав для організаторів й учасників.

ПРОСВІТЯНИН.

ІЗ ЧОРТКІВЩИНИ

СВЯТО ЧОРНОМОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

Дня 16. травня заходом Т-ва „Молода Громада“ в Чорткові відбулося в залі Організації Залізничників Свято Чор-

номорської Фльоти. У програму ввійшло вступне слово п. Наковича О., деклямація п. Куфля Степана та хорові продукції хорів: з Білого і Білобожниці під дирегентурою п. Боліховського і Наковича. Публики дуже мало. Інтелігенції майже не було.

ВЕЛИКИЙ СОКІЛЬСЬКИЙ ФЕСТИН.

Дня 23. травня ц. р. заходом Т-ва рух.-спорт. „Сокіл“ в Чорткові відбувся в залі Організації Залізничників Сокільський Попис. Такої імпрези в Чорткові ніхто не уряджував. — Та на жаль та імпреза мало стягнула публики, не тільки міщанства але й інтелігенції.

Після сиґналу й під звука марша орхестри через сцену переходять стрункі ряди побратимів, посестер і учасників. Всі в приписаних руханкових строях. Публика витає їх бурею оплесків. Промову говорить голова побр. інж. Трачук Василь. У своїй довшій промові вказує заслугу „Соколів“ у визвольних змаганнях та їх завдання під сучасну пору. В дальшу програму війшли вправи вільноруч побратимів, посестер, учасників, хорові продукції сокільського хору, вежі, гагілки та національні танки. — Попис випав, як на перший раз величаво. захоплюючи публику, яка заслужено нагороджувала виконавців гучними оплесками. — Атракцією попису були національні танки, а то побратим Шульський Осип і посестра Кузівна Олена гуляли полтавського козачка, а побр. Наклович О. гуляв танок „Гонта“. Публика була просто захоплена. Дуже ефектовно випали вежі побратимів і живий образ. Гарно співав сокільський хор під дир. побр. вих. мр. Оробця Я. Вправами, гагілками та вежами проводили пос. пров. Піліківна Л. і побр. пров. Пасічник М. Соколи своїм пописом показали, що вони в Чорткові працюють в користь сокільської організації та української Нації.

БАНДИТИЗМ В ЧОРТКОВІ.

В Чорткові в травні ц. р. біля церкви, збиралася вечером банда людців і прилюдно побивали деяких осіб, тоді коли ішли або виходили з травневих Богослужень. Між тією бандою був один член місцевого „Лугу“ Михайло Ленюх, двох поляків Броніслав Жук і Альойзи Яблонські та кількох людей з чорним минулим. І так в середу 12 .травня побили членів „Сокола“ побр. Білика та Василюку, а в четвер наложили руку на Старшину місцевого Сокола побр. четара Міröся. Та банда провокувала Соколів до чинного виступу проти них. Бандицькі напади почались з того, що ту банду не хотіли пустити на сокільські вечерниці дня 9. V. ц. року.

Всім, що спішили мені з моральною і матеріяльною допомогою в часі мого перебування у в'язниці складаю отсим сердечну подяку. У Льові, 10. VIII. 1937.

Володимир Янів, б. пол. в'язень.

Від Адміністрації

ВП. П. БЕРЕЖАНСЬКА ІВАННА. — Часопис заплачений до кінця вересня, тому до цього часу будемо Вам його висилати.

ВСЕЧ. О. БУТРАШ ЙОСИФ, ГОРЕХОЛИНА. Часопис вертається з допискою: „не приймає“.

ВП. П. БОЙКО ВАСИЛЬ, КРЕХІВ к. ЖОВКВИ. Часопис вертається з допискою: „адресат невідомий“.

ВП. П. ХОМІВНА ЕВДОКІЯ, ЛИТВИНІВ. Часопис вертається з допискою: „не приймає“.

ВП. П. ТЕЛЕЩУК ГАЛЯ, СТ. САМБІР. Часопис вертається з допискою: „не приймає“. Просимо вияснити.

ВП. П. ПАВЛИК ГРИГОРІЙ, КУРЧЕ. Переплата запл. до 7. травня ц. р.

ВП. П. ПОДОЛЯК БОГДАН, ОЖИДІВ. Часописи вертаються з допискою „адресат виїхав“. Просимо повідомити нас, чи будете кольпортувати наш часопис і подайте свою адресу.

ВП. ДУЦИЛОВИЧ М., КАЛЬНЕ. „Голосу“ не висилали, бо відложено Свято. Пришліть свою знимку до виказки.

Вирівнюйте належності за кольпортажу!

Два гірські села в Скільщині пошукують солідного шевця українця.

Побажані свідоцтва з опінією усіх місцевих Товариств петентів.

Зголошення слати: Кооп. „Самопоміч“, Хітар, п. Лавочне.

Видає БОГДАН КРАВЦІВ. — Редагує Колегія. — За редакцію відповідає БОГДАН ЛОТОЦЬКИЙ. — Урядові години Редакції: від 10—13. Адміністрації від 8—15.
Друкарня Наукового Т-ва імени Шевченка у Львові. Чарнецького 26.

ВИКАЗ ЗБІРКИ
переведеної в Бережанщині на висилку спортовців на Міжнародню Студенську Олімпіяду в Парижі:

м. Бережани	79.60
села: Вербів	5.—
Котів	1.—
Лісники	2.50
Нараїв	3.90
Олесин	1.50
Потутори	2.—
Тростянець	9.50
Разом	100.—